

Stappenplan 'Aan de slag met natuurbeleving!'

Bij het vormgeven van natuurbeleving in een kindercentrum zijn een aantal voorwaarden van belang:

- een actieve, open en positieve houding van pedagogisch medewerkers;
- een uitdagende, groene omgeving;
- betrokkenheid van ouders;
- verankering in beleid en opleiding.

Om natuurbeleving een optimale plek te geven zult u in een kindercentrum deze vier voorwaarden in samenhang met elkaar een plek moeten geven.

Stap 1. Visie op natuurbeleving in de eigen organisatie

Het gaat hierbij in eerste instantie om het erkennen en benoemen van het belang van natuur voor de ontwikkeling en het plezier van de kinderen. Daarnaast geeft de visie de uitgangspunten en keuzes van de organisatie weer. De volgende vragen zijn hierbij van belang:

- Hoe ver ga je in de natuurbeleving?
- Wat is nodig? Wat doen jullie al? Wat kan versterkt worden?
- Hoe ga je om met uitdaging versus veiligheid? Wat zijn (on)aanvaardbare risico's?
- Hoe kijk je naar hygiëne (vies worden van kleding en kinderen)?
- Hoe vaak naar buiten en bij welk weer? In hoeverre mogen de kinderen dat zelf bepalen?

Stap 2. Uitwerking van de visie in het beleid

Natuurbeleving dient uitgewerkt te worden in alle beleidsonderdelen (strategisch en inhoudelijk) van het kindercentrum: pedagogisch beleid, huisvestingsbeleid, personeelsbeleid, financieel beleid en in het werkplan (bv. aanschaffen van kleding en materialen). Hierdoor krijgt natuurbeleving een gestructureerde en brede uitwerking in het centrum.

Stap 3. Uitwerken van de visie in de praktijk

Plan van aanpak maken voor het aanpassen van de buitenruimte(s), invullen van de binnenruimte, ondersteunen van de pedagogisch medewerkers en de communicatie met de ouders.

Stap 4. Betrekken van/communiceren met ouders

Ouders zijn nodig voor draagvlak maar ook voor de randvoorwaarden, bijvoorbeeld zorgen voor geschikte (oude kleding, regenkleding, laarzen) en extra kleding. Communicatie met ouders is daarom belangrijk. Dit kan door aandacht te besteden aan natuurbeleving in het intakegesprek, op de website, tijdens ouderavonden en door ouders te betrekken bij ontwerp en aanleg van de tuin.

Stap 5. *Buitenruimte aanpassen*

- Bezoek aan inspirerende locaties (pedagogisch medewerkers en manager).
- Inventariseren van wensen, ideeën en eisen van gebruikers en belanghebbenden (pedagogisch medewerkers, manager, ouders, kinderen).
- Kaders en voorwaarden vaststellen (fysieke voorwaarden en vanuit beleid van het kindercentrum).
- Ontwerp, eventueel door gespecialiseerde ontwerpers (www.wildeweelde.org).
- Toetsing ontwerp bij management, pedagogisch medewerkers en ouders.
- Risicoanalyse en opstellen risico-inventarisatie..
- Gesprek GGD, toelichting plannen.
- Definitief ontwerp.
- Presentatie definitief ontwerp aan management, pedagogisch medewerkers en ouders
- Aanleg tuin. Ook ouders en kinderen betrekken. Wellicht samenwerking met agrarisch opleidingscentrum (AOC) voor de aanleg.
- Workshop gebruik en onderhoud van de tuin voor pedagogisch medewerkers.

Stap 6. *Binnenruimte aanpassen*

Zoals ruimte om de ‘natuurschatten’ van buiten binnen te verzamelen, plekken voor de laarsjes en het drogen van kleding en open tuindeuren (tuin als verlengde van groepsruimte).

Stap 7. *Pedagogisch medewerkers enthousiasmeren, trainen en ondersteunen*

Hierin staat centraal:

- Kindvolgend werken
- Actieve, open en positieve houding
- Kinderen ruimte geven

Scholing kan in de vorm van workshops, een of meerdaagse trainingen of in coachingstrajecten (bv. coaching on the job). Zie voor organisaties die dergelijke trainingen kunnen verzorgen: www.kindvannature.nl. Bij voorkeur een training/workshop aan het begin van het traject, met als eerste onderdeel ‘onderdompeling in de natuur’. Zo gaan de pedagogisch medewerkers positief en geïnspireerd het traject in.

Stap 8. *Contact leggen met lokaal natuurnetwerk (NME-organisaties, bezoekerscentra, (kinder)boerderijen etc.)*

- Verkennen lokale clubs
- Identificeren kansrijke clubs
- Mogelijkheden in gesprek verkennen
- Afspraken maken over ondersteuning

Stap 9. *Levend houden van de aandacht voor en invulling van natuurbeleving*

Door binnen de organisatie een ‘natuurcoach’ aan te wijzen of één of twee kartrekkers per locatie.